

Інформація щодо виконання Програми економічного і соціального розвитку Запорізької міської територіальної громади на 2023 рік за підсумками 2023 року

У 2023 році виконання Програми економічного і соціального розвитку Запорізької міської територіальної громади здійснювалося в умовах дії правового режиму воєнного стану. Повномасштабна російська агресія призвела до суттєвого погіршення ситуації в промисловому комплексі, гальмувала економічну діяльність прифронтового міста та негативно позначилася на наповненні бюджету громади.

Економічний та інвестиційний розвиток

В умовах воєнного стану запорізькі підприємства металургійного комплексу відмовилися від податкових пільг на користь держави. Сума податкових відрахувань, які в пільговий період додатково сплачено до державного бюджету перевищує 350,0 млн грн, з них понад 200,0 млн грн отримали місцеві бюджети.

Підприємства металургійного комплексу групи «Метінвест» – «Запоріжсталь», «Запоріжвогнетрив», «Запоріжжкокс» та «Запорізький ливарно-механічний завод» (ЗЛМЗ) перерахували до бюджету всіх рівнів сумарно понад 2,1 млрд грн податків та зборів. Надходження до місцевих бюджетів становили понад 818,0 млн грн.

У структурі податків та зборів у 2023 році найбільшими за обсягом відрахуваннями стали податок на доходи фізичних осіб та відрахування єдиного соціального внеску. Також вагома частка відрахувань припадає на сплату екологічного податку та податку на землю.

На території м.Запоріжжя здійснюють фінансово-господарську діяльність 32 комунальних підприємства, які підпорядковані відповідним структурним підрозділам міської ради та 28 комунальних некомерційних підприємств галузі охорони здоров'я.

За результатами роботи за 2023 рік комунальними некомерційними підприємствами галузі охорони здоров'я отримано фінансовий результат у розмірі 22,0 млн грн. Комунальні підприємства за 2023 рік отримали прибуток у розмірі 77,5 млн грн (21 підприємство задекларувало прибуток - 141,8 млн грн, 11 підприємств збиток – 64,3 млн грн).

У сфері зовнішньоекономічної діяльності зберігається тенденція щодо експортної орієнтації, оскільки в загальному обсязі зовнішньоторговельного товарообігу понад 64% складає експорт.

Упродовж 2023 року експорт товарів становив 1 429,8 млн дол. США, що на 47,3% менше, ніж у 2022 році, імпорту – 792,3 млн дол. США, що на 28,6% менше. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами склало 637,5 млн дол. США.

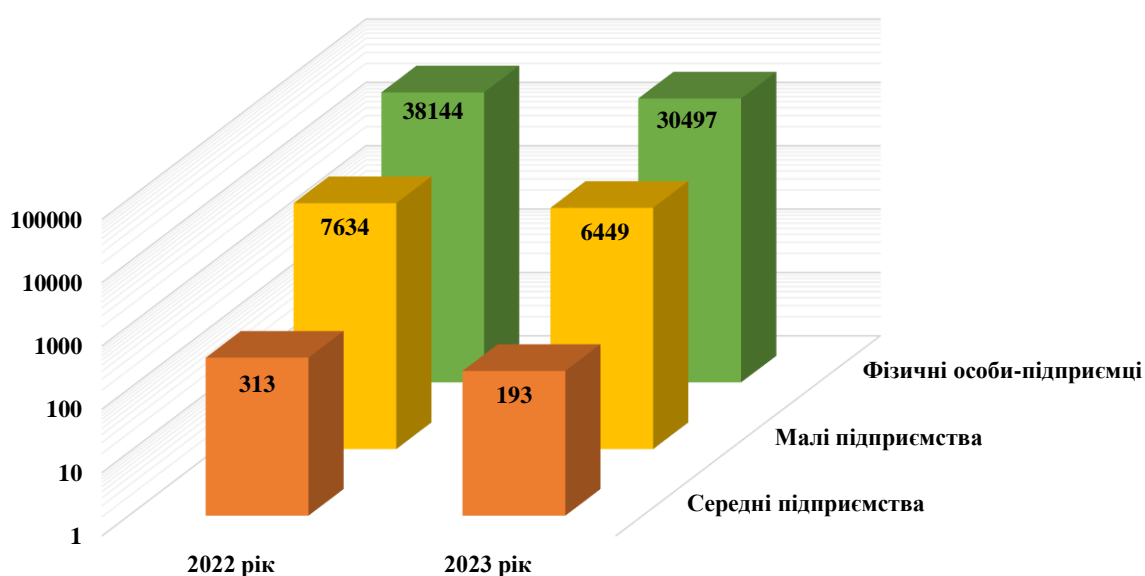
У структурі експорту основну частку склали: чорні метали (71,8%), машини, обладнання та механізми, електротехнічне обладнання (10,7%), продукти рослинного походження (10,1%); у структурі імпорту - машини, обладнання та механізми, електротехнічне обладнання (37,8%), мінеральні продукти (27,9%),

продукти тваринного походження (10,7%), недорогоцінні метали та вироби з них (7,6%).

Бізнес-середовище та адміністративні послуги

За даними Головного управління Державної податкової служби в Запорізькій області кількість суб'єктів малого та середнього підприємництва станом на 01.01.2024 склала 37 139 од., що на 19,4% або на 8 952 од. менше, ніж торік, у т.ч.: малих підприємств - 6 449 од. (на 18,4% або 1 185 од. менше), середніх підприємств - 193 од. (на 38,3 % або на 120 од. менше), фізичних осіб-підприємців - 30 497 осіб (20% або на 7 467 осіб менше).

Динаміка кількості суб'єктів малого та середнього підприємництва, од.

Чисельність працюючих у суб'єктів малого і середнього підприємництва наприкінці 2023 року становила 107,175 тис. осіб, що на 26,8% або на 39,279 тис. осіб менше, ніж станом на 01.01.2023.

Надходження до бюджетів усіх рівнів від суб'єктів малого та середнього підприємництва в 2023 році склали 5 917,7 млн грн, що на 4,4 % або на 271,8 млн грн менше, ніж торік.

За результатами опитування представників підприємств МСБ, наприкінці 2023 року дві третини українського малого та середнього бізнесу були вимушені припинити або частково припинити роботу під час повномасштабного вторгнення. Всього 36,5% бізнесу не припиняли діяльність, а 6% компаній припинили діяльність на понад 1 рік.

Якщо до вторгнення лише п'ята частина бізнесу (22,3%) оцінювала свій фінансово економічний стан як задовільний чи поганий, то станом на кінець 2023 року таких компаній - 78,1%.

Найбільше заважає бізнесу у відновленні непрогнозованість розвитку ситуації в Україні та на внутрішньому ринку - 58,3%, відсутність достатньої кількості платоспроможних клієнтів - 49,4%.

Більше половини (57,2%) малого та середнього бізнесу в Україні працює виключно на внутрішній ринок. Позитивним сигналом є бажання 8% респондентів розпочати зовнішньоекономічну діяльність у 2024 році.

Найбільшими перепонами на шляху виходу українських компаній на іноземні ринки є відсутність європейських клієнтів (35,6%), відсутність фінансових ресурсів (34,5%) та відсутність кваліфікованих спеціалістів (21,8%).

31,3% підприємств стикнулися з проблемою блокування податкових накладних. Цей показник продовжує посідати перше місце серед опитаних респондентів.

Вагомими перешкодами у воєнний час підприємці називають падіння продажів (64,1%), відсутність достатньої кількості персоналу через мобілізацію фахівців до лав Збройних сил України (47%), зростання витрат на виробництво (31,2%), заборону закордонних відряджень для чоловіків (29%), а також проблеми з логістикою (26,9%).

З метою підтримки суб'єктів підприємництва упродовж 2023 року реалізовувалася Програма фінансування деяких заходів щодо сприяння розвитку підприємництва, в рамках якої здійснено часткову компенсацію відсотків за залученими кредитами 45 суб'єктам мікро- та малого підприємництва в сумі 249,4 тис. грн.

Крім того, здійснено виплату кредиторської заборгованості з часткової компенсації відсотків за залученими кредитами 21 суб'єкту мікро- та малого підприємництва за 2022 рік у сумі 154,8 тис. грн.

Запорізькою торгово-промисловою палатою (далі – ЗТПП) за підтримки Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України» надано безкоштовну допомогу суб'єктам господарювання з оцінки збитків, завданих внаслідок збройної агресії РФ. Учасниками проекту стали підприємства машинобудівної, енергетичної галузей, харчової промисловості, сфери послуг, які зазнали пошкоджень промислової інфраструктури, офісних будівель, сервісних об'єктів, обладнання - усього згідно з критеріями програми 25 суб'єктам господарської діяльності безкоштовно проведено фіксацію та оцінку збитків.

У звітному періоді тривала робота з розробниками регуляторних актів – виконавчими органами Запорізької міської ради з питань здійснення державної регуляторної політики.

За результатами проведеної роботи скасовано 3 регуляторні акти; здійснено 9 відстежень результативності регуляторних актів (1 базове, 2 повторних, 6 періодичних відстежень).

З метою систематизації регуляторних актів ведеться та своєчасно оновлюється реєстр власних регуляторних актів, який станом на 01.01.2024 містить 26 регуляторних актів, з яких: 21 – рішення Запорізької міської ради та 5 актів – рішення виконавчого комітету Запорізької міської ради.

Упродовж 2023 року відбулося 4 засідання Координаційної ради з питань розвитку підприємництва, на яких розглядалися питання: нововведення у податковому законодавстві, ринок праці для внутрішньо переміщених осіб, прийняття рішень стосовно взаємовідносин влади та підприємців за

регуляторною процедурою, презентація проекту щодо підтримки місцевих товаровиробників на Ярмарку проектів тощо.

На базі ЗТПП функціонує Центр підтримки експорту в м. Запоріжжя, метою діяльності якого є посилення конкурентоспроможності представників малого та середнього бізнесу на зовнішніх ринках через ефективну інформаційно-сервісну підтримку їх експортно-торгової діяльності.

ЗТПП представляє промислово-економічний потенціал Запорізької області та регіональний бізнес на низці міжнародних заходів, які були організовані ТПП України.

Запорізька і Волинська торгово-промислові палати об'єднали зусилля для допомоги бізнесу в умовах війни. Спільний проєкт має назву «Експертні консультації. Об'єднаний економічний фронт двох регіонів» і реалізується в межах Програми ООН із відновлення та розбудови миру за фінансової підтримки Європейського Союзу.

Насамперед програма орієнтована на експертну підтримку бізнесу, який працює у місцях, близьких до зони активних бойових дій, релокувався до безпечніших областей України, перекваліфікував напрями своєї діяльності або тільки шукає можливості для адаптації підприємства в нових умовах, вирішує завдання відновлення виробництва, налагодження постачання і збуту. Загалом проведено 75 навчальних і консультаційних заходів, у яких взяли участь понад 1200 учасників.

Крім того, ЗТПП реалізовано нову ініціативу - інформаційну платформу PRO_Business спеціалізований онлайн-сервіс для запорізьких компаній. Проєкт підтримали міжнародні партнери: 3 місяці онлайн-сервіс працював за підтримки ПРООН у межах Програми ООН із відновлення та розбудови миру та за фінансової підтримки Європейського Союзу.

Для підтримки малого та середнього бізнесу Державною службою зайнятості та АТ «Ощадбанк» спільно з Міністерством економіки України в 2023 році надавалися суб'єктам господарювання мікрогранти на створення або розвиток власного бізнесу. В рамках цієї програми до Запорізького обласного центру зайнятості подано 400 заяв, по 180 з яких Державним центром зайнятості ухвалено позитивні рішення, 113 бізнес-планів профінансовано на загальну суму 65,2 тис. грн.

ЗОФР-ЗОСППР «Потенціал» спільно з НУ «Запорізька політехніка» реалізувалася програма з закріплення кадрів на виробництві шляхом надання можливості безкоштовно отримати вищу освіту ступенів «бакалавр» та «магістр» в НУ «Запорізька політехніка» працівникам з середньо-технічною освітою.

На базі НУ «Запорізька політехніка» запроваджено програму для військових та ветеранів війни з отримання вищої освіти.

За даними Міністерства економіки України український бізнес протягом 2023 року адаптувався до складних умов функціонування: на кінець 2023 року понад 90% підприємств, які на початку війни зупинились, відновили свою роботу.

Незважаючи на продовження російської агресії впродовж 2023 року

зафіксовано зменшення цінового тиску, якому сприяли високі врожаї та зниження світових цін на енергоносії. Крім того, важливу роль у сповільненні інфляції відіграв мораторій на підвищення тарифів на окремі житлово-комунальні послуги та запроваджена послідовна монетарна політика Національного Банку України.

За інформацією Державної служби статистики рівень інфляції в Україні у 2023 році значно зменшився та склав 105,1% проти 126,6% - у 2022 році.

У Запорізькій області, за інформацією Головного управління статистики у Запорізькій області, індекс споживчих цін за 2023 рік склав 105,7% (за 2022 рік – 124,1%).

У рамках боротьби з несанкціонованою торгівлею проведено 1352 (2022 рік – 550) рейдові перевірки, складено 961 (2022 рік – 453) протокол про адміністративні правопорушення за статтями 160 та 152 КУпАП. За підсумками проведеної роботи ліквідовано 693 місця незаконної торгівлі.

З метою забезпечення мешканців міста продуктами харчування за прийнятними цінами впродовж 2023 року проведено 327 ярмарків з реалізації продовольчих товарів, у т.ч. сільгосппродукції, загальний роздрібний товарообіг яких склав 11820,0 тис. грн, реалізовано 1 234,0 т овочів та фруктів.

Проводилося відстеження цінової ситуації на продовольчому ринку міста шляхом щомісячного моніторингу роздрібних цін на основні продукти харчування на підприємствах торгівлі та ринках міста.

На території міста розташовано 32 ринки та торговельні майданчики, з яких 8 комунальних ринків КП «Запоріжринок».

Загальна кількість торгових місць на ринках станом на 01.01.2024 склала 23 219 од., що на 1 433 місця менше, ніж у 2022 році, у тому числі на ринках КП «Запоріжринок» – 12 471 од. (на 61 од. менше, ніж у 2022 році).

Зменшення кількості торгових місць відбулося за рахунок припинення підприємцями діяльності та розірвання договорів.

Крім того, з 30.09.2022 після ракетного удару припинив функціонування автомобільний ринок ТОВ «Логістик 2015», який був розташований за адресою Оріхівське шосе, 36, (кількість торговельних місць складала 1365 од.).

Для покращення ефективності роботи ринків упродовж року проводилися ремонтні роботи: вибірковий поточний ремонт торговельних місць, ремонт освітлення, підключення подачі питної води для громадського користування, перевірка та заміна вогнегасників, пультів автоматичної пожежної установки, ямковий ремонт під'їзних доріг, поновлення доріжок та тротуарної плитки, проведено обрізку дерев, покіс трави, висаджено квіти тощо.

На ринках КП «Запоріжринок» виділено 407 пільгових місць для реалізації громадянами плодоовочевої продукції і ягід, вирощених на присадибних ділянках.

Середньомісячна заповнюваність торговельних місць на ринках у 2023 році склала 46,2% (у 2022 році – 46,8%).

В умовах воєнного стану доступність адміністративних послуг у м. Запоріжжі забезпечує Центр надання адміністративних послуг та 4 територіальні підрозділи (далі – ЦНАП м. Запоріжжя).

ЦНАП м. Запоріжжя та його територіальні підрозділи співпрацюють з 37 суб'єктами надання адміністративних послуг, з яких - 6 органів місцевого самоврядування, 31 - обласних та територіальних органів центральної виконавчої влади, суб'єктом надання 7 адміністративних послуг є департамент адміністративних послуг Запорізької міської ради.

Упродовж 2023 року перелік адміністративних послуг збільшено з 237 до 286 послуг, з них - 76 документів дозвільного характеру, які визначені рішенням Запорізької міської ради від 22.12.2023 №12.

Щодня до ЦНАП м. Запоріжжя та його територіальних підрозділів звертається від 100 до 150 суб'єктів. У 2023 році надано понад 80,0 тис. адміністративних послуг, у тому числі 4,1 тис. документів дозвільного характеру.

Найбільш затребуваними послугами залишаються такі послуги:

- прийняття повідомлень про тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) у житлових приміщеннях та про зміну переліку тимчасово розміщених ВПО у житлових приміщеннях;
- прийняття заяв на компенсацію витрат за тимчасове розміщення ВПО, які перемістилися у період воєнного стану;
- державна реєстрація права власності на нерухоме майно;
- державна реєстрація юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців,
- вклеювання до паспорта громадянина України фотографії при досягненні громадянином 25 та 45 річного віку;
- видача документів дозвільного характеру;
- реєстрація декларації про готовність об'єкта до експлуатації.

На місці виникнення надзвичайної ситуації, внаслідок ракетних обстрілів житлових будинків, організовано роботу мобільного адміністратора.

Для зручності сплати адміністративного збору на кожному робочому місці адміністратора встановлено еквайринги та розміщено QR-коди, які дозволяють автоматично запустити платіжний застосунок банку для здійснення оплати.

В усіх приміщення ЦНАП м. Запоріжжя створено безбар'єрний простір для людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

У рамках Програми вдосконалення сфери надання адміністративних послуг у м. Запоріжжі на 2023 рік придбано програмно-апаратний комплекс для запровадження послуг у сфері реєстрації транспортних засобів.

З березня по травень 2023 року організовано та забезпечено щоденною безперебійною роботою Центри рекрутингу Національної поліції України, Національної гвардії України та Державної прикордонної служби України на базі Центрального (Вознесенівського) Центру надання адміністративних послуг та його територіального підрозділу по Хортицькому район

Збереження та розвиток людського капіталу

Під час повномасштабної війни Росії проти України велика чисельність громадян потрапили в складні життєві обставини, зокрема стали біженцями, внутрішньо переміщеними особами (ВПО) або втратили роботу чи житло та потребують соціальної підтримки.

Надання основних, найбільш затребуваних соціальних послуг реалізуються через державні та міські програми соціального захисту населення.

У 2023 році значно зросла кількість ВПО, яких взято на облік та які звернулися до структурних підрозділів Департаменту соціального захисту населення по районах міста для призначення допомоги на проживання. Станом на 01.01.2024 на обліку перебувало 159,1 тис. осіб, з яких 98,0 тис. осіб призначено допомогу на проживання.

Крім того, станом на 01.01.2024 більше 34 тис. сімей отримують різні види державної соціальної допомоги, з них:

9754 сім'ї - державну соціальну допомогу при народженні дитини;

685 сімей - державну соціальну допомогу на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування;

3684 сім'ї – державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям;

2012 сімей - державну соціальну допомогу на дітей одиницями матерям;

8444 сім'ї - державну соціальну допомогу особам з інвалідністю та дітям з інвалідністю.

Департаментом соціального захисту населення Запорізької міської ради активно використовуються дистанційні форми обслуговування громадян та надання консультацій в онлайн режимі.

Розвиваються форми роботи з маломобільними групами населення щодо отримання ними повного комплексу соціальних послуг та соціальної підтримки.

Нові підходи з використанням новітніх технологій в роботі з заявниками дозволяє збільшити рівень задоволеності громадян якістю соціальних послуг.

На виконання завдань Міської комплексної програми соціального захисту населення міста Запоріжжя в 2023 році освоєно 93,36 млн грн, що становить 97,9% від річного плану (95,33 млн грн).

У рамках виконання завдання «Комплексні заходи по соціальному захисту населення» різного виду матеріальну допомогу отримало 18 347 громадян з числа родин з дітьми, осіб з інвалідністю, ветеранів та інших категорій населення на загальну суму 49,73 млн грн.

Допомогу на проживання або лікування за особистими зверненнями отримали 8475 громадян, у т.ч. 372 особи - на поховання деяких категорій громадян. Сума витрат склала 21,16 млн грн.

Матеріальне заохочення отримало 22 почесних громадянина, які зробили видатний внесок у розвиток міста Запоріжжя, піднесли його статус у світі або політична та громадська діяльність якої відзначається великою повагою, на загальну суму 1,84 млн грн.

На фінансову підтримку громадських об'єднань ветеранів міста Запоріжжя спрямовано 1,14 млн грн, чим забезпечено виплату матеріального заохочення активу та оплати комунальних послуг щодо приміщень, в яких об'єднання проводить свою статутну діяльність, послуг зв'язку, оренду нежитлових приміщень та інші виплати, пов'язані з використанням приміщень.

Сплачено компенсацію за пільгові перевезення окремих категорій громадян автотранспортом на суму 0,57 млн грн, залізничним на – 1,54 млн грн,

комунальним транспортом загального користування на – 17,662 млн грн. Відсоток виконання за завданням склав 99,8%.

На здійснення соціальної роботи з дітьми, молоддю та сім'ями, які опинилися в складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги через діяльність Запорізького міського центру соціальних служб у 2023 році використано 0790 млн грн. Соціальні послуги, які спрямовані на попередження потрапляння у складні життєві обставини, та їх подолання, надано майже в 17,0 тис. випадках.

Для надання пільг на послуги зв'язку та інших пільг мешканцям міста спрямовано 734,41 тис. грн.

На відшкодування витрат за тимчасове перебування ВПО в містечку модульного типу (транзитне містечко) спрямовано 1,478 млн грн.

На забезпечення соціальними послугами громадян похилого віку, осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю, хворих, які не здатні до самообслуговування і потребують сторонньої допомоги, 831 особа отримувала компенсацію на загальну суму 17,87 млн грн.

У рамках Програми надання фінансової підтримки мешканцям м.Запоріжжя, житло яких було зруйновано або стало непридатним до проживання внаслідок ракетних обстрілів, диверсій тощо, спричинених військовою агресією Російської Федерації, упродовж року забезпечено виплату матеріальної допомоги в розмірі 10,0 тис. грн 403 запорізьким родинам на загальну суму 45,502 млн грн.

Головним пріоритетом діяльності галузі освіти залишається створення оптимальних умов для здобуття запорізькими дітьми дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної освіти, їх розвитку в надскладних умовах правового режиму воєнного стану в Україні з урахуванням безпекової ситуації у місті.

У 2023 році завдяки системній роботі колективів запорізьких педагогів отримали свідоцтва про завершення навчання на рівні «базова середня освіта» - 6337 учнів, серед них 280 дітей з родин ВПО, на рівні «профільна середня освіта» - 3077 учнів, серед них 108 - з родин ВПО. Особливою гордістю освітньої системи міста є 155 випускників 11-х класів, яких нагороджено золотими медалями «За високі досягнення у навчанні» (112) та срібними медалями «За досягнення у навчанні» (43), серед них 7 - з родин ВПО. Отримали свідоцтва про здобуття базової середньої освіти з відзнакою 415 дев'ятикласників, серед них 21 дитина з родин ВПО. Забезпечено отримання та видачу документів про повну загальну середню освіту та базову загальну середню освіту для 7167 випускників закладів освіти регіону, в яких неможливо організувати їх видачу (видано 2585). За результатами національного мультипредметного тесту 52 учні з 16 шкіл міста отримали 63 двохсотбальні оцінки. З двох предметів – 5 учнів із 4 шкіл міста, а 3 учні з 3-х шкіл міста отримали абсолютний результат: по 200 балів з усіх трьох предметів.

У всіх 117 запорізьких школах та у 139 закладах дошкільної освіти 1 вересня розпочато новий 2023/2024 навчальний рік за дистанційною формою навчання з використанням доступних технічних можливостей та з урахуванням безпекової ситуації на території, а у закладах позашкільної освіти освітній процес

організовано з 15 вересня за дистанційною формою навчання.

Долучилося до навчання у запорізьких школах понад 3,8 тисяч дітей з родин ВПО з інших територій України, зокрема тимчасово окупованих, що на 10,1% більше, ніж за цей же період 2022 року.

У комунальних закладах освіти міста працює 7421 педагогічний працівник.

Упродовж 2023 року до складу педагогічних працівників закладів освіти міста долучилося 159 молодих спеціалістів, здійснюється їх підтримка шляхом виплати щомісячної премії. Працевлаштовано до комунальних закладів освіти 489 працівників з числа ВПО, з них – 250 педпрацівників, 232 - технічні працівники, 7 - до органів управління освітою.

За період дії правового режиму воєнного стану в Україні 76 працівників закладів освіти міста (серед них 29 педагогів) стали до лав Збройних сил України.

Упродовж 2023 році проведено поточні ремонти в 13 найпростіших укриттях 13 комунальних закладів освіти на загальну суму 5,186 млн грн (у т.ч. у 9 закладах загальної середньої освіти та 4 закладах дошкільної освіти).

На проведення капітальних ремонтів найпростіших укриттів у 32 закладах освіти витрачено 36,165 млн грн (з яких в повному обсязі роботи виконано в 18 закладах, триває виконання робіт у 14 закладах).

Розроблено проектно-кошторисну документацію щодо виконання капітальних ремонтів для 11 закладів освіти на загальну суму 3,854 млн грн.

У бюджеті Запорізької міської територіальної громади (ЗМТГ) передбачено кошти на загальну суму 46,912 млн грн (у т.ч. кошти субвенції – 27,895 млн грн, співфінансування з місцевого бюджету – 19,017 млн грн) для проведення капітальних ремонтів і реконструкції в 17 закладах загальної середньої освіти. Відповідно до умов договорів, вчасно завершено всі роботи з капітальних ремонтів та реконструкції найпростіших укриттів в повному обсязі, на загальну суму 43,182 млн грн (у т.ч. за рахунок коштів субвенції – 25,666 млн грн, за рахунок бюджету ЗМТГ – 17,515 млн грн). За виконанні роботи профінансовано 32 965 млн грн, з них за рахунок субвенції – 15,450 млн грн, за рахунок бюджету ЗМТГ – 17,515 млн грн).

Для облаштування 69 найпростіших укриттів у 68 комунальних закладах освіти придбано вогнегасники, ємності для води, джерела живлення, виносні баки, ліхтарики, засоби надання медичної допомоги, меблі та шанцевий інструмент, господарські товари та дезінфікуючі засоби тощо на загальну суму 18,980 млн грн (для закладів дошкільної освіти на – 4,589 млн грн, закладів загальної середньої освіти – 14,391 млн грн).

З метою підготовки закладів освіти міста до нового 2023/2024 навчального року здійснено поточні ремонти в 171 закладі на загальну суму 40,035 млн грн.

Запорізький ліцей №99 став одним з п'яти освітніх закладів України, який наші європейські партнери відібрали для участі в міжнародному проекті «Укриття в школах України», започаткованому під патронатом уряду Литви. Завдяки цьому на території ліцею буде збудовано велике підземне укриття площею близько 2 тис. кв. м, розраховане на 1000 осіб. Роботи фінансуватимуться міжнародними партнерами і мають бути завершені до кінця 2024 року.

У 2023 році в системі освіти Запоріжжя розпочалася реалізація

міжнародного проєкту «ХАБ рівних можливостей». Завдяки проєкту педагоги закладів освіти Запоріжжя мають змогу комунікувати безпосередньо з представниками педагогічних спільнот інших країн світу, поглиблюють знання щодо практичного інструментарію для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами під час дистанційного і змішаного навчання, опановують роботу зі STEAM-інструментарієм.

Продовжується реалізація міського проєкту «Онлайн школа Запоріжжя», який стартував у вересні 2022 року. Метою цього проєкту є розробка якісного навчального контенту для організації дистанційної форми освіти та завантаження його на платформі Moodle. Станом на сьогодні розроблено більш ніж 160 освітніх ресурсів за 7 напрямками для організації дистанційного навчання у закладах загальної середньої освіти, у тому числі для 5-х класів НУШ, дошкільної та позашкільної освіти, STEM-освіти, інклюзивної освіти та психологічного супроводу.

У рамках ініціативи «Спільно до навчання» за підтримки Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ в Україні) влітку 22 комунальні заклади дошкільної освіти міста (497 дітей старшого дошкільного віку) брали участь в реалізації проєкту «Забезпечення безперервності навчання та розвитку дітей дошкільного віку в умовах кризи України». Наприкінці року продовжено участь у зазначеному проєкті 18 закладів дошкільної освіти (438 дітей). Завдяки спільному проєкту дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) з благодійною організацією «Посмішка UA» активно функціонують точки «Спільно» у трьох запорізьких школах, реалізуючи різноманітні освітні заходи для учасників освітнього процесу, направлені на супроводження індивідуальної траєкторії розвитку дітей, змістовного дозвілля, психологічної підтримки. Приведено у відповідність до вимог чинного законодавства найпростіші укриття в школах № 15 та № 98 завдяки спільному проєкту дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ).

Для підтримки населення міста в разі виникнення надзвичайних ситуацій на сьогодні у будівлях закладів освіти міста розміщено 159 територіально-інформаційних центрів-пунктів незламності.

Мережа закладів охорони здоров'я м.Запоріжжя складається з 22 комунальних та комунальних некомерційних підприємств міського підпорядкування первинного та вторинного рівнів надання медичної допомоги населенню.

Стаціонарну допомогу надають 13 закладів охорони здоров'я: 10 лікарень (з яких 3 – багатопрофільні, у т.ч. 1 – дитяча) та 3 пологових будинки.

Амбулаторну медичну допомогу здійснюють 5 центрів первинної медико-санітарної допомоги (ЦПМСД) та 2 стоматологічні поліклініки.

З початку повномасштабного вторгнення заклади охорони здоров'я працюють у посиленому режимі. Забезпечено створення резервів лікарських засобів, виробів медичного призначення для надання медичної допомоги постраждалим.

Надання невідкладної медичної допомоги на первинному рівні забезпечується пунктами невідкладної медичної допомоги для дорослого та дитячого населення у ЦПМСД, які надають невідкладну медичну допомогу

пацієнтам вдома та при безпосередньому зверненні незалежно від місця проживання та реєстрації. Всі пункти невідкладної допомоги та мобільні бригади забезпечені необхідними ліками та медичним обладнанням.

Сім лікарень м. Запоріжжя уклали договір про спільну діяльність з військовим госпіталем на період дії воєнного стану. Предметом договору є надання спеціалізованої медичної допомоги військовослужбовцям. Медична допомога надається безкоштовно в рамках програми медичних гарантій.

Заклади охорони здоров'я м. Запоріжжя, які уклали договір з Національною службою здоров'я України за пакетом «Реабілітаційна допомога дорослим і дітям у стаціонарних умовах», надають реабілітаційні послуги пораненим військовослужбовцям.

У бюджеті ЗМТГ на реалізацію Програми «Охорона здоров'я міста Запоріжжя» в 2023 році затверджено 674,132 млн грн, з яких профінансовано - 521,966 млн грн (виконання становить 77,4%). Кошти спрямовано на:

- забезпечення проведення обов'язкових профілактичних медичних оглядів працівників закладів освіти спрямовано 2,664 млн грн (виконання 88,8%).

- покращення та оновлення матеріально-технічної бази медичних закладів спрямовано 60,849 млн грн (36,7% від річного плану), а саме:

- капітальний ремонт системи теплопостачання з встановленням модульної котельні на твердому паливі в КНП «Міська лікарня № 1» та виготовлено проєктно-кошторисну документацію на ці роботи по 11 закладах охорони здоров'я на суму 25,617 млн грн;

- капітальний ремонт електричних мереж хірургічного корпусу КНП «Міська лікарня екстреної та швидкої медичної допомоги» - 1,613 млн грн (частково виконано будівельні роботи, проєкт потребує коригування);

- реконструкція системи електропостачання КНП «Міська лікарня №1» (встановлення дизельної електростанції) – 6,402 млн грн (роботи завершено);

- реконструкція приміщення другого поверху травматологічного корпусу КНП «Міська лікарня №9» під відділення інтенсивної терапії – 9,726 млн грн (роботи виконано в повному обсязі, несплачені фінансові зобов'язання в 2023 році становили 7,852 млн грн);

- реконструкція резервного живлення гінекологічного корпусу КНП «Пологовий будинок №3» – 0,655 млн грн (роботи тривають);

- реконструкція 5 об'єктів КНП «Міська дитяча лікарня №5» виготовлено проєктно-кошторисну документацію на виконання робіт на загальну суму 2,139 млн грн;

- реконструкція інфекційно-боксованого діагностичного відділення КНП «Міська дитяча лікарня №5» - виконано роботи на загальну суму 1,419 млн грн (несплачені фінансові зобов'язання за виконані роботи в 2023 році (з яких за рахунок коштів бюджету ЗМТГ – 0,355 млн грн, обласного бюджету (інші субвенції) – 1,064 млн грн);

- придбано 21 од. обладнання довгострокового користування для закладів охорони здоров'я міста, а саме:

- *КНП «Патологоанатомічне бюро» ЗМР*: пристрій для заливки гістологічних зразків – 3,289 млн грн, гістопроцесор – 3,53 млн грн, стейнер з модулем вкриття скельцями – 3,004 млн грн, мікротом напівавтоматичний – 0,779 млн .грн, блок дозатора заливочної станції – 0,434 млн грн, тринокулярний мікроскоп з можливістю встановлення камери (3 од.) – 0,285 млн грн, теплий стіл заливочної станції – 0,242 млн грн, блок охолодження заливочної станції – 0,228 млн грн, мікроскоп укомплектований фотокамерою – 0,137 млн грн;

- *КНП «Міська лікарня №4»*: стіл процедурний широкий – 0,156 млн грн, бруси для перенавчання ходи – 0,11 млн грн; пристрій для реабілітації (інтелектуальна система для активно-пасивного тренування верхніх та нижніх кінцівок) 2 од. – 0,792 млн грн, реабілітаційна бігова доріжка – 0,54 млн грн, пристрій для активно-пасивної механотерапії верхніх та нижніх кінцівок – 0,396 млн грн, апарат для тривалої розробки ніг – 0,30 млн грн, апарат для пасивної реабілітації плеча – 0,580 млн грн;

- *КНП «Міська дитяча лікарня №5» ЗМР* аудіометр (тимпанометр) – 0,565 млн грн;

- *КНП «Міська лікарня №3» ЗМР* лазер хірургічний діодний – 0,231 млн грн.

Відповідно до вимог Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» спрямовано 14,157 млн грн на оплату праці медичних працівників, задіяних в військово-лікарських комісіях.

У звітному періоді продовжувалася робота щодо здійснення моніторингу погашення заборгованості із заробітної плати на підприємствах, установах і організаціях, що перебувають у комунальній власності Запорізької міської територіальної громади. Слід зазначити, що в м.Запоріжжі відсутня прострочена заборгованість із виплати заробітної плати в бюджетних установах, що фінансуються за рахунок бюджету ЗМТГ.

Крім завдань спрямованих на питання своєчасної виплати заробітної плати суб'єктами господарювання міста продовжувалася робота щодо з'ясування причин, які створюють передумови для мінімізації заробітної плати (в першу чергу, це стосується виявлення фактів прихованої тіньової зайнятості, оформлення на неповний робочий час тощо).

Згідно з інформацією Головного управління Пенсійного Фонду України, в травні 2023 року на території міста обліковувалося 599 підприємств, установ та організацій, на яких спостерігалися ознаки мінімізації заробітної плати.

Після з'ясування причин ознак порушення норм чинного законодавства в частині додержання мінімальних державних гарантій з оплати праці не встановлено. Основними причинами ознак мінімізації заробітної плати на підприємствах, установах та організаціях є робота працівників на неповний робочий день, перебування працівників у відпустках без збереження заробітної плати, оголошення простою на підприємстві.

З метою реалізації державної політики в галузі охорони праці в рамках проведення колективно-договірної кампанії надаються рекомендації підприємствам у колективних договорах передбачати зобов'язання щодо забезпечення працівників соціальними гарантіями в галузі охорони праці на

рівні, не нижчому за передбачений законодавством, їх обов'язки, комплексні заходи щодо досягнення встановлених нормативів безпеки, гігієни праці та виробничого середовища. У звітному періоді укладено та зареєстровано 315 колективних договорів, зміни та доповнення до них, з них 21 договір має рекомендації реєструючого органу стосовно питань з охорони праці

У рамках «Комплексних заходів щодо поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища по місту Запоріжжя на 2023-2025 роки», які передбачають 359 заходів 33 суб'єктами господарювання міста на загальну суму 187,7 млн грн, спеціалісти управління з питань праці ЗМР проводять моніторинг їх виконання. Станом на 01.01.2024 виконано заходів з поліпшення безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на суму 148,5 млн грн.

За результатами моніторингу показників виробничого травматизму та випадків професійних захворювань на підприємствах, в організаціях, установах міста упродовж 2023 року сталося 75 нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом, внаслідок яких постраждало 82 особи, у т.ч. 6 осіб із смертельним наслідком, та 198 професійних захворювань. Більше третини усіх нещасних випадків (35,8%) трапилися з працівниками під час виконання трудових обов'язків і пов'язані з веденням бойових дій.

Згідно з наказом Міністерства економіки України від 18.10.2022 № 3903 Запорізький міський центр зайнятості реорганізовано в Запорізьку філію Запорізького обласного центру зайнятості (далі – Запорізька філія ЗОЦЗ), яка з 1 січня 2023 року здійснює свої повноваження на території Запорізького району та м. Запоріжжя.

Упродовж 2023 року комплекс різноманітних послуг та матеріального забезпечення в Запорізькій філії ЗОЦЗ отримало 17 126 осіб, у т.ч. 14 029 зареєстрованих безробітних. У січні-грудні 2023 року статус безробітного набули 5 470 осіб.

Станом на 01.01.2024 на обліку перебувало 4 698 зареєстрованих безробітних, з яких 723 - отримували допомогу по безробіттю.

Війна внесла суттєві зміни в життя кожного. У Запорізькій області ситуація з пошуком роботи ускладнюється тим, що більше 60% території знаходиться під окупацією. Запорізька філія ЗОЦЗ продовжує свою роботу в умовах воєнного стану та здійснює реєстрацію безробітних осіб і надає послуги з пошуку роботи безпосередньо в центрі. Також, дистанційно надає статус безробітного особам, які перебувають на території бойових дій або на тимчасово окупованих територіях.

У 2023 році активними програмами сприяння зайнятості населення охоплено 5 394 безробітних громадянина. Рівень охоплення активними заходами становив 31,5%. Рівень працевлаштування склав 16,2%, працевлаштовано 2 770 осіб, у т.ч. 2 193 – зареєстрованих безробітних; пройшли професійну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації 120 безробітних за професіями, що користуються попитом на ринку праці, під конкретне замовлення роботодавців. Із 114 осіб, які пройшли профнавчання, 105 - працевлаштовані в звітному періоді за сприянням служби зайнятості.

Кількість вакансій, зареєстрованих у 2023 році, становила 4 261 од. Станом на 01.01.2024 навантаження на одне вільне робоче місце склало 18 осіб, наявність вільних робочих місць - 264 од.

Служба зайнятості забезпечила професійне навчання 20 безробітних, що займали місця, які не потребували спеціальної підготовки.

Видано 512 ваучерів громадянам для перепідготовки, спеціалізації, підвищення кваліфікації. З них 278 - відносяться до категорії осіб, вік яких більше 45 років, страховий стаж становить не менше 15 років, у т.ч. 233 особи мають статус ВПО, 17 - є особами з інвалідністю.

Всього в 2023 році Запорізькою філією видано безробітним 1971 направлення для участі у суспільно корисних роботах. Фінансування суспільно корисних робіт, що виконуються зареєстрованими безробітними, здійснюється за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Загальна сума для фінансування суспільнокорисних робіт у 2023 році склала близько 11,5 млн. грн.

Упродовж 2023 року 61 підприємство, організація, установа м.Запоріжжя та Запорізького району надали прогностичні дані щодо масового вивільнення працівників з ініціативи роботодавця на 3 362 особи.

Для збереження працівників на робочих місцях під час дії воєнного стану, державою запроваджено виплату допомоги по частковому безробіттю в разі втрати частини заробітної плати (доходу) внаслідок вимушеного скорочення передбаченої законодавством тривалості робочого часу у зв'язку із зупиненням (скороченням) виробництва продукції (виконання робіт, надання послуг). З початку року прийнято 10 заяв від роботодавців щодо виділення коштів для виплати допомоги по частковому безробіттю на 4 769 осіб на загальну суму понад 15,1 млн грн.

Упродовж 2023 року 13 992 особи були охоплені профорієнтаційними послугами, з яких 7 715 – зареєстровані безробітні, 2 266 – громадяни, які мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню. Запорізькою філією ЗОЦЗ надано 25 904 профорієнтаційних послуги, з яких 16 473 – профінформаційних, 9 286 – профконсультаційних та 145 послуг з профвідбору.

У 2023 році на обліку 3 448 безробітних громадян, що потребують додаткових гарантій зайнятості, з них 445 - працевлаштовано, 6 безробітних взяли участь в громадських роботах, 87 – у суспільно корисних роботах, 20 – проходили професійне навчання, 2 266 осіб отримали профорієнтаційні послуги.

Отримали ваучер для перепідготовки, спеціалізації, підвищення кваліфікації – 69 осіб.

Упродовж 2023 року в центрі зайнятості перебували на обліку 2 085 ВПО, з яких 1 603 - мали статус безробітного, з них 1 186 осіб отримували допомогу по безробіттю, 461 - працевлаштовано, 26 - залучено до професійного навчання, 1 - брала участь в громадських роботах, 58 - брали участь у суспільно корисних роботах. Крім того, на обліку були 93 особи з числа демобілізованих військовослужбовців, які брали участь у бойових діях, у т.ч. 88 - набули статусу безробітного, з них 73 - отримували допомогу по безробіттю, 13 – працевлаштовано, 1 - залучено до професійного навчання.

Станом на 01.01.2024 року на обліку в службі (управлінні) у справах дітей перебуває 2381 підліток різних категорій (у 2022 році їх було 1592 особи). З цими підлітками та їх батьками постійно проводиться профілактична робота, надаються консультації з питань соціального захисту їх прав та інтересів.

Упродовж звітнього періоду спеціалістами служби надано інформаційно-консультативну допомогу 17,3 тис. громадян (у 2022 році – 35,0 тис. осіб).

З метою виявлення дітей, що бродяжать, жебракують, самовільно залишають сім'ю та учбові заклади, схильні до скоєння правопорушень, службою та ювенальною превенцією проведено 1233 рейди, під час яких вилучено 133 дітей. За результатами рейдів влаштовано до притулку – 4, повернуто батькам – 6, влаштовано до лікарняних закладів – 123 дитини.

За звітний період проведено обстеження житлово-побутових умов проживання 5335 сімей (2022 – 2579). Виявлено 3397 дітей, що опинилися в складних життєвих обставинах (2022 – 2138).

До органів внутрішніх справ направлено 115 листів про притягнення батьків, які не виконують свої обов'язки по утриманню і вихованню дітей, до адміністративної відповідальності за ст.ст.173,184 КУпАП.

За участю служби з початку року позбавлено батьківських прав 72 особи по відношенню до 82 дітей, відібрано у батьків 48 дітей з подальшим улаштуванням їх долі.

Загальна кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, що перебуває на обліку в службі (управлінні) у справах дітей міської ради за звітний період становить – 1149 осіб проти 1118 осіб торік.

З метою першочергового забезпечення права дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, на сімейне виховання до сімейних форм улаштовано 228 дітей (у 2022 році – 150), у т.ч.: усиновлено – 23, встановлено опіку над 197, улаштовано в прийомні сім'ї та ДБСТ – 8 дітей.

У сімейних формах виховання станом на 01.01.2024 перебуває 933 дитини, що становить 81,2% (у 2022 році - 910 дітей, 81,4%).

На виконання завдань програми «Діти Запоріжжя» в 2023 році використано 2,82 млн грн, з них 1,82 млн грн - для проведення 10 заходів із залученням 2306 учасників; 0,70 млн грн - для надання адресної допомоги 86 дітям, які знаходяться на вихованні в родинах; 0,3 млн грн - на придбання ноутбуків для забезпечення безперебійної роботи в ЄІАС «Діти».

З часу запровадження воєнного стану працівники підвідомчих закладів культури і туризму взяли на себе додаткове соціальне навантаження та активно долучилися до роботи щодо оперативного забезпечення гуманітарною допомогою вимушених переселенців та містян, які постраждали від повномасштабного вторгнення.

Для забезпечення стабільної гуманітарної ситуації в місті продовжують працювати 107 територіальних інформаційних центрів на базі закладів загальної середньої освіти.

Розгорнуто роботу 170 міських Пунктів незламності, з яких 9 - працюють на базі закладів культури. Для повноцінного функціонування яких виділено необхідний запас продуктів із гумрезерву, організовано цілодобове чергування працівників закладів культури.

На базі 5 палаців культури, 4 бібліотек та кіноконцертного залу ім. О.Довженка працювали гуманітарні хаби.

У приміщеннях 10 закладів культури організовано цілодобову роботу найпростіших укриттів для перебування населення.

Для організації роботи з гуманітарними резервами, пунктами незламності та укриттями задіяно 250 працівників закладів культури та туризму.

Враховуючи оновлення законодавчої бази по галузі культури на державному рівні та сучасні тенденції, які відбуваються в культурному просторі України, у м.Запоріжжі запроваджено реформу комунальних закладів культури.

На базі двох муніципальних театрів створено «Дім актора» - театральну платформу для функціонування, розвитку та підтримки муніципальних та «вільних» театрів міста. Реформа театрів дозволить створити перший центр сучасного мистецтва для формування культурного ком'юніті м. Запоріжжя. У листопаді «Дім актора» представив свою першу прем'єру - музично-хореографічну драму «Івасюк. Червона рута». Підготовкою театрального заходу займалися колективи театру-лабораторії "Ві", театру танцю та митці з Києва, Львова та Одеси.

У рамках реформи на базі комунальних палаців культури створено єдиний мультифункціональний Центр культурних послуг із п'ятьма структурними підрозділами - філіями. У Центрі створюються всі умови для продуктивного функціонування і розвитку особистості та запроваджуються нові моделі культурного обслуговування населення.

На базі приміщень філій Центру культурних послуг по вул. В'ячеслава Зайцева, 9 (ПК «Орбіта») та вул.Перемоги, 131 (ПК «Титан») проведено ремонті двох укриттів. У палаці культури «Орбіта» відкрито «Незламний Хаб» - мультифункціональний простір, який поєднав у собі укриття та локацію для проведення культурних подій; у ПК «Титан» - «Незламний Титан». На базі цих Хабів проведено 250 заходів для різних категорій населення, які відвідали 14 тис. осіб.

Проведено ремонт укриття у дитячій музичній школі №4.

З квітня 2023 року відновив демонстрацію фільмів кіноконцертний зал ім. Довженка. За звітний період проведено 1158 кіносеансів, які відвідало 19,6 тис осіб. З метою популяризації вітчизняного кіно показано 29 фільмів українського виробництва (233 кіносеанси), які переглянули 4,7 тис. осіб, проведено 5 зустрічей із знімальними групами та творчими колективами.

Організовано та проведено понад 50 міських урочистих заходів до державних та пам'ятних дат.

У жовтні 2023 року відкрито нову сучасну художню школу в Олександрівському районі загальною площею 152 кв. м. В середині три сучасні та яскраві навчальні аудиторії для занять, одну з них заплановано обладнати комп'ютерами та планшетами для навчання за напрямком графічного дизайну.

Зараз у новій школі навчається 120 дітей, відвідують заняття та майстер-класи і дорослі.

У 2023 році департаментом культури і туризму міської ради виграно та реалізовано 2 грантових проекти за підтримки Українського культурного фонду на загальну суму понад 1,7 млн грн. Результатами проектів став портал спадщини архітектурного модернізму українського Півдня та Сходу 50-80х років та 2 книжкових видання: «Крихка спадщина. Архітектурний модернізм» та «Плакати воєнного часу 2022-2023».

У звітному періоді бібліотеки Запоріжжя увійшли у список «100 найкращих бібліотек» за версією премії KBU AWARDS, до п'ятірки найкращих бібліотек України за версією українського видання журналу «Vogue», стали офіційними партнерами ВГО «Українська бібліотечна асоціація», отримали відзнаку «Інклюзивна бібліотека року» у всеукраїнському конкурсі від ВГО «Українська бібліотечна асоціація».

Бібліотечний фонд поповнено 1401 примірником книг, з яких 270 книжкових видань отримано за рахунок участі в грантових проектах (проекти «Польська полиця в Україні» та «Книжкові гранти» від Української асоціації видавців).

У бібліотеках міста обслуговуються 1823 читача ВПО. Проведено 720 різноманітних заходів, які відвідали 6,5 тис. осіб. Запроваджено нові проекти: мовні курси «Прокачаймо українську»; арттерапевтичні заняття та практики від психологів спільно з Благодійним фондом «Посмішка ЮА» та БФ «МІСТ».

У 2023 році Туристичним інформаційним центром проведено 95 заходів (лекції, майстер-класи, психологічні тренінги, арт-терапії, екскурсії тощо), які відвідало 2,1 тис. осіб. Проведено 21 виставку робіт українських художників в рамках проекту «Плакати воєнного часу» та 7 виставок сучасних українських митців у співпраці з VIRUCHIY. Підписано меморандуми про співпрацю з БО «Посмішка» та БО «БФ Карітас Запоріжжя», на постійній основі проводяться спільні заходи. Організовано 40 екскурсій містом Запоріжжя, які відвідали 500 осіб. Продано понад 600 од. сувенірної продукції. Кількість відвідувачів Туристичного центру склала 6,5 тис. осіб.

У Музеї феноменальної сили та Музеї архітектури Запоріжжя проведено 87 екскурсій, відвідувачами яких стали понад 800 осіб. У грудні 2023 року відкрито VR-експозицію «Простір переосмислення».

Обсяг видатків на галузь «Фізична культура та спорт» в 2023 році становив 172,91 млн грн, що на 17,0% більше, ніж в 2022 році.

На території м.Запоріжжя за рахунок бюджету ЗМТГ утримується 20 дитячо-юнацьких спортивних шкіл, 3 комунальних установи (КУ «Запорізький міський шаховий клуб «Думка», КУ «Заводський районний фізкультурно-спортивний комплекс», КУ «Міський фізкультурно-оздоровчий центр «Ратібор» та КП «Міський футбольний клуб «Металург».

У ДЮСШ функціонує 35 відділень із 27 видів спорту: 19 олімпійський та 8 - неолімпійських видів. На базі ДЮСШ №4, ДЮСШ «Майстер Січ»

функціонують навчально-тренувальні групи для осіб з інвалідністю. У спортивних закладах займається 4585 дітей та підлітків, що на 19% менше, ніж торік, що зумовлено відтоком юних спортсменів у зв'язку з військовою агресією та введенням воєнного стану.

Станом на 01.01.2024 у місті культивується 67 видів спорту, з яких 29 олімпійських та 38 не олімпійських видів, спортивною роботою охоплено 10650 осіб, з них - 8345 діти та підлітки у дитячо-юнацьких спортивних школах, що на 22,0% менше, ніж торік.

Фізкультурно-оздоровчою роботою охоплено 12356 осіб, що становить 1,8% від загальної чисельності мешканців міста.

Упродовж 2023 року проведено 64 міських та районних спортивно-масових і фізкультурно-оздоровчих заходів з усіма верствами населення, в яких взяли участь 5753 особи, з них 4684 дитини та підлітки. Організовано рейтинговий XXII Всеукраїнський турнір з настільного тенісу пам'яті Якутовича Ф.А. та Якутовича О.Ф.

На проведення 176 навчально-тренувальних зборів, в яких взяло участь 2000 осіб спрямовано 5,830 млн грн. На 142 відрядження 1216 спортсменів для участі у чемпіонатах та першостях області, України використано 2,614 млн грн. Вихованці міських дитячо-юнацьких спортивних шкіл в індивідуальному та командному заліку вибороли 2769 медалей, проти 777 – у 2022 році, у т.ч.: на обласних та міських змаганнях - 1970 од. (золото - 77; срібло - 667; бронза - 1226); на Чемпіонатах, Кубках, Першостях України та Всеукраїнських змаганнях - 705 од. (золото - 301; срібло - 236; бронза - 168); на Міжнародних змаганнях - 42 од. (золото - 19; срібло - 18 ; бронза - 5); на Чемпіонатах Європи, Світу, Олімпійських та Паралімпійських іграх - 52 од. (золото - 13; срібло - 22; бронза - 17).

У звітному періоді спортсменам міста присвоєно 715 спортивних розрядів: 156 особам - кандидат в майстри спорту, 197 - I розряд, 362 - масові спортивні розряди.

На надання матеріальної підтримки 537 особам з числа обдарованої молоді використано 3,599 млн грн.

Підтримку отримали 11 молодих вчених закладів вищої освіти; 255 студентів вишів, 63 студенти коледжів; 72 учня закладів професійно-технічної освіти; 55 вихованців ДЮСШ, які досягли значних досягнень у спорті; 10 вихованців ДЮСШ, які стали призерами чемпіонатів та кубків Світу та Європи; 12 запорізьких спортсменів - кандидатів на участь у XXXIII Олімпійських іграх у м. Парижі; 11 молодих тренерів-викладачів ДЮСШ, вихованці яких досягли значних успіхів у спорті; 23 учня шкіл мистецьких шкіл, які досягли значних досягнень у галузі культури і мистецтв; 25 представників учнівської та студентської молоді за досягнення в розвитку молодіжного руху).

На реалізацію Програми фінансування заходів з питань сім'ї та молоді в 2023 році спрямовано 388,45 тис. грн, на проведення 17 заходів, в яких взяло участь 6600 осіб. Зокрема проведено:

- 2 заходи (із залученням 2500 осіб), спрямованих на створення умов й сприяння патріотичному, творчому, інтелектуальному розвитку студентської та учнівської молоді, розвиток міжнародного молодіжного співробітництва;

- 4 заходи (1550 осіб), спрямованих на популяризацію та утвердження здорового і безпечного способу життя та культури здоров'я серед молоді;

- 2 заходи (200 осіб), спрямованих на розвиток громадської активності молоді, забезпечення постійної співпраці органів місцевого самоврядування з молодіжними, студентськими громадськими організаціями;

- 7 заходів (2100 осіб), спрямованих на створення умов для всебічного розвитку, організації змістовного дозвілля сімей міста;

- 2 заходи (250 осіб), підвищення рівня компетентності волонтерів та популяризацію волонтерської діяльності.

На виконання Цільової програми забезпечення молоді м.Запоріжжя житлом у звітному періоді надано два пільгових довготермінових кредити на загальну суму 3,007 млн грн або 92,2% від плану (3,262 млн грн).

Ефективна житлово-комунальна інфраструктура та логістика

Житловий фонд міста (за винятком будинків приватного сектору та відомчого житлового фонду) включає 4366 будинків, у т.ч.: 2830 будинків, що знаходяться в управлінні керуючих компаній або на самообслуговуванні, 61 гуртожиток, 120 ЖБК та 1416 ОСББ.

За 2023 рік у місті створено 45 об'єднань співвласників багатоквартирних будинків у 45 багатоквартирних будинках.

На проведення робіт по завданнях та заходах Програми розвитку та утримання житлово-комунального господарства м. Запоріжжя на 2023-2025 роки на 2023 рік затверджено видатки у розмірі 1 275,766 млн грн, касові видатки склали 1 267,110 млн грн або 99% від затвердженого плану.

На комплекс ремонтно-будівельних робіт, направлених на поліпшення експлуатаційних показників житлового фонду затверджено видатки в сумі 55,628 млн грн, касові видатки склали 52,403 млн грн (94,2% від плану). Зокрема, проводилися роботи з відновлення несучих конструкцій та ремонту квартир в житловому будинку по вул.Франка, 43, які постраждали від надзвичайної ситуації (вибух побутового газу); влаштування пандусу в першому під'їзді по вул. Брюлова, 5; ремонт внутрішньоквартальної дороги, вимощення, цоколю та вхідних груп по вул. Патріотичній 34-А; завершено роботи з капітального ремонту електричних мереж та обладнання на 53 будинках; розроблено ПКД на капітальний ремонт житлових будинків по вул. Юності, 59-А та вул. Седова, 1, коригування проекту з капітального ремонту місць загального користування гуртожитку по вул. Незалежної України, 45 тощо.

На інструментальне спостереження за деформацією житлових будинків в (передпроектні роботи) затверджено видатки в сумі 1,513 млн грн, касові видатки склали 1,497 млн грн. Виконано інструментальне спостереження за деформаціями житлових будинків у 27 будинках.

На послуги з моніторингу за деформаціями та інструментальним обстеженням будівель та споруд використано 0,757 млн грн. Виконано

обстеження 7 багатоповерхових житлових будинків, які зазнали значних руйнувань внаслідок ворожої агресії.

Придбано та встановлено 95 водонагрівачів (об'ємом 200 л - 45 од., об'ємом 80 л - 50 од.) в місцях загального користування гуртожитків на загальну суму 1,562 млн грн.

Виконано роботи з капітального ремонту 67 ліфтів; розроблено ПКД на виконання робіт з капітального ремонту 101 ліфта; виконано періодичний (черговий) технічний огляд 112 ліфтів.

Створено запас будівельних матеріалів та паливно-мастильних матеріалів на проведення заходів з ліквідації наслідків ракетних ударів (ремонт покрівель, закриття віконних отворів тощо) на 19,93 млн грн, надано компенсацію КП «Запоріжремсервіс» за спожиті комунальні послуги під час розміщення ВПО у будівлях (приміщеннях) об'єктів комунальної власності в розмірі 1,62 млн грн за рахунок дотації з обласного бюджету.

На реалізацію завдань з будівництва та регіонального розвитку затверджено 8,725 млн грн, касові видатки склали 7,745 млн грн (88,7%), за рахунок яких продовжуються ремонтно-відновлювальні роботи житлового будинку по пр. Соборному, 234, який зазнав деформації в минулі роки тощо.

На виконання заходів капітального ремонту приміщень адміністративної будівлі по вул. Незалежної України, 46-А, освоєно 2,921 млн грн.

Станом на 01.01.2024 внаслідок ракетних ударів по місту Запоріжжя зазнали значних пошкоджень 682 багатоквартирних житлових будинків, із них частково зруйновано 12 будинків, в яких повністю зруйновані 124 квартири, пошкоджені та стали не придатними для проживання 334 квартири.

У приватному сектору повністю зруйновано 14 будинків, зазнали пошкоджень 872 домогосподарства.

На виконання Програми відбудови житлового фонду міста Запоріжжя, зруйнованого внаслідок російської агресії в 2023 році, затверджено 508,204 млн грн, з яких освоєно 317,683 млн грн або 62%. Відхилення від плану обумовлено настанням несприятливих погодних умов для виконання благоустрою та фасадних робіт.

Для відновлення житлових будинків департаментом з управління житлово-комунальним господарством міської ради розроблено ПКД на 11 будинків: вул. Кияшка, 22, вул. Сталеварів, 16, вул. Зестафонська, 8, 10, вул. Незалежної України, 80, 67, вул. Миру, 14, вул. Кам'яногірська, 6, вул. Запорізька, 2а, 2б, пр. Соборний, 151/вул. Сталеварів, 11.

Проекти за адресами: вул. Зестафонська, 8, вул. Незалежної України, 80, 67, вул. Миру, 14, вул. Кам'яногірська, 6, вул. Запорізька, 2а, 2б передано на реалізацію за рахунок державних коштів до Служби відновлення та розвитку інфраструктури у Запорізькій області.

Реалізація проектів по будинках вул. Кияшка, 22, вул. Сталеварів, 16, вул. Зестафонська, 10, пр. Соборний, 151/вул. Сталеварів, 11 здійснюється за рахунок коштів бюджету ЗМТГ та субвенції з державного бюджету.

У 2023 році роботи з відновлення зазначених житлових будинків виконано по вул. Кияшка, 22, на 63%; вул. Сталеварів, 16, - 65%; вул. Зестафонська, 10, -

70%; пр. Соборний, 151 / вул. Сталеварів, 11, - 80%.

З метою попередження виникнення надзвичайних ситуацій, утримання та облаштування захисних споруд цивільного захисту, створення місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення на 2023 рік передбачено фінансування в сумі 11,429 млн грн на капітальний ремонт захисних споруд у житловому секторі міста (найпростіших укриттів). На цей час виконуються ремонтні роботи по 4 об'єктах за адресами: вул.Возз'єднання України, 38, вул.Мінська, 8, вул.Михайла Гончаренка, 13, вул.Алмазна/ вул.Історична, 58/106. Кошти освоєно в сумі 3,417 млн грн або 29,9%. Крім того, заплановано виконання поточного ремонту 6 найпростіших укриттів на суму 13,24 млн грн, з яких освоєно 12,261 млн грн або 92,6% (за адресами: вул.Трегубенка, 28, вул.Олександра Матросова, 15А, 24, вул.Добролюбова, 14, вул.Олександрівська, 65, вул. Південноукраїнська, 9).

На забезпечення експлуатації та утримання споруд цивільного захисту освоєно 0,826 млн грн, або 54,9% від річного плану.

На виконання комплексу заходів та робіт муніципальної аварійної служби, муніципальної служби з технічного обслуговування систем диспетчеризації ліфтів та «Контакт-центру 15-80», спрямовано 190,344 млн грн, у т.ч. на утримання муніципальної аварійної служби – 132,372 млн грн (виконано 44 849 заявок, що надійшли від мешканців міста); на забезпечення безперебійного функціонування «Контакт-Центру 15-80» - 14,876 млн грн (надійшло 113 538 звернень громадян зі скаргами, заявами та пропозиціями, які були передані до розгляду і реагування); на забезпечення безперебійної роботи систем диспетчеризації житлового та нежитлового фонду міста - 24,232 млн грн; на поточний ремонт та технічного обслуговування обладнання – 18,864 млн грн.

Муніципальною аварійною службою з технічного обслуговування диспетчеризації ліфтів та «Контакт-Центр 15-80» кожного дня приймаються заявки, щодо несправності ліфтів, та виконуються в повному обсязі по мірі вирішення проблеми, за 2023 рік прийнято 36 711 заявок.

У рамках виконання Програми підтримки енергомодернізації багато-квартирних будинків «ЕНЕРГОДІМ» брали участь три ОСББ м.Запоріжжя, яким відшкодовано відсоткові ставки за укладені кредитні договори на впровадження енергозберігаючих та енергоефективних заходів на загальну суму 0,896 млн грн.

У Програмі відшкодування відсоткових ставок за залученими в кредитно-фінансових установах кредитами беруть участь для подальшого впровадження енергозберігаючих заходів у своїх будинках 231 ОСББ та ЖБК. Касові видатки за Програмою склали 3,937 млн грн.

Відповідно до «Програми часткового відшкодування вартості незалежних джерел електричної енергії, які придбані ОСББ, ЖБК та управителями багатоквартирних житлових будинків м.Запоріжжя на 2022-2023 роки» в звітному періоді 18 ОСББ отримали часткову компенсацію вартості генераторів на загальну суму 0,436 млн грн.

На проведення ветеринарних послуг для безпритульних тварин (собак та котів) у звітному періоді освоєно 1,603 млн грн (здійснено вакцинацію проти

сказу, біостерилізацію, кліпсування, чіпування, післяопераційну перетримку, стерилізацію 1391 тварині).

У 2023 році на виконання робіт з утримання та розвитку автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури, забезпечення санітарного очищення території міста спрямовано 475,079 млн грн, що становить 94,6% від річного плану (502,213 млн грн), а саме на:

- утримання та поточний ремонт об'єктів благоустрою – 11,717 млн грн, у т.ч. догляд за зеленими насадженнями на площі 662 га – 11,165 млн грн; заходи з утримання, ремонту та влаштування 155 об'єктів благоустрою – 0,552 млн грн;

- усунення наслідків порушень правил благоустрою населених пунктів (проведено демонтаж 40 од. малих архітектурних форм та інших конструкцій, встановлених без відповідних дозвільних документів) на суму 0,498 млн грн;

- проведення дератизація відкритих стацій на площі 1,786 млн кв. м на суму 0,232 млн грн;

- утримання та експлуатацію об'єктів вулично-дорожньої мережі – 219,529 млн грн:

- експлуатацію та утримання доріг на загальній площі 8,518 млн кв. м, яка обслуговується КП «ЕЛУАШ» – 158,094 млн грн;

- утримання мереж зливової каналізації протяжністю 9,915 тис. п. м на суму 28,991 млн грн;

- нанесення дорожньої розмітки на площі 46,096 тис. кв. м – 17,540 млн грн;

- експлуатацію та утримання мостів (у т.ч. паспортизація мостових споруд) 47 од. – 6,319 млн грн;

- розроблення 51 од. схем організації дорожнього руху – 8,585 млн грн;

На поточний ремонт об'єктів вулично-дорожньої мережі освоєно 219,661 млн грн. Виконано роботи (послуги) за наступними напрямками:

- поточний ремонт тротуарів на площі 24,170 тис. кв. м – 35,371 млн грн;

- поточний ремонт мереж зливової каналізації (санація) протяжністю 0,350 тис. п. м – 9,111 млн грн;

- поточний ремонт доріг (дрібний та середній) на площі 156,462 тис. п. м – 175,180 млн грн;

Виконано поточний ремонт внутрішньоквартальних доріг, проїздів та тротуарів на площі 1,088 тис. кв. м на суму 1,391 млн грн.

На охорону об'єкту незавершеного будівництва (полігон твердих побутових відходів №3 на землях Сонячної селищної ради) спрямовано 0,454 млн грн.

Департаментом муніципального управління ЗМР забезпечено фінансування комунальних підприємств міста за наступними напрямками:

- вивезення твердих побутових відходів в обсязі 14,91 тис. куб. м на суму 2,384 млн грн;

- придбання талонів на утилізацію відходів на суму 0,777 млн грн;

- запобігання та ліквідація наслідків руйнувань через ведення бойових дій – на 2,994 млн грн.

У 2023 році виконано капітальний ремонт електропостачання нежитлового приміщення по пр.Соборному, 214, (збільшення потужності) на 0,352 млн грн.

По об'єкту «Реконструкція РУ-10 кВ ПС 35/10 кВ «Кушугум», РУ-10 кВ ПС 35/10 кВ «Лежине», ПЛ-10 кВ Ф58 ПС «Кушугум» та ПЛ-10 кВ Ф72 ПС «Лежине» ЗРЕМ, на електропостачання електроустановок об'єкта «Нове будівництво крематорію на Кушугумському кладовищі розташованого на землях Балабинської селищної ради за межами населеного пункту» проведено фінансування на суму 0,20 млн грн.

На утримання міських кладовищ площею 295,15 га та поточний ремонт їх елементів упродовж 2023 року спрямовано 10,908 млн грн.

У рамках виконання Міської цільової програми створення фонду захисних споруд цивільного захисту на комунальних підприємствах Запорізької міської територіальної громади в 2023 році використано 6,853 млн грн, що складає 77% від запланованої суми, зокрема на:

- реконструкцію котельної по вул. Товариській, 47, з влаштуванням захисної споруди цивільного захисту (3,406 млн грн),

- реконструкцію котельної по вул. Парамонова, 15В, з влаштуванням захисної споруди цивільного захисту (3,372 млн грн),

- реконструкцію котельної по вул. Святого Миколая, 79А, з влаштуванням захисної споруди цивільного захисту (74,856 тис. грн).

По об'єктах вул. Набережна, 39 та вул. Молодіжна, 61, які згідно розпорядження голови обласної адміністрації від 05.10.2023 №557 фінансуються за рахунок субвенції, наприкінці 2023 року завершено процедуру закупівлі робіт та укладено договір на виконання будівельно-монтажних робіт. Роботи планується розпочати в 2024 році.

У 2023 році комунальним підприємством «Запоріжміськвітло» виконано поточний ремонт та проведено технічне обслуговування майже 28,5 тис. світлоточок мережі зовнішнього освітлення міста. Для освітлення міста спожито 6,990 млн кВт*год електроенергії.

Проведено технічне обслуговування та поточний ремонт 1,97 тис. засобів регулювання дорожнього руху (світлофорів та дорожніх знаків). Для забезпечення роботи засобів регулювання дорожнього руху спожито 452,0 млн кВт*год електроенергії.

Виконано технічне обслуговування та поточний ремонт 12 розподільчих пристроїв; капітальний ремонт, реконструкцію і будівництво 8 трансформаторних підстанцій та 3 мереж зовнішнього освітлення. Підключено до Пунктів незламності 126 генераторів.

ЗКП МЕ «Запоріжелектротранс» забезпечує перевезення мешканців м. Запоріжжя міським електротранспортом та автобусами великої місткості.

Станом на 31.12.2023 підприємство обслуговувало 25 пасажирських маршрутів із 29 існуючих: 6 трамвайних, 6 тролейбусних та 13 автобусних маршрутів.

На кінець 2023 року загальна інвентарна кількість транспортних засобів підприємства становила 287 од., у т.ч. трамвайні вагони - 139 од., тролейбуси - 47 од., автобуси великої місткості - 101 од.

На цей час перевезення пасажирів міським електричним транспортом (трамваї, тролейбуси) відбувається на безоплатній основі. Всього з початку дії воєнного стану міським електротранспортом перевезено майже 50,5 млн пасажирів на безоплатній основі, у т.ч. трамваями - 30,1 млн пас., тролейбусами – 20,4 млн пас.

Упродовж 2023 року загальний обсяг перевезених пасажирів становив 34,028 млн (у т.ч. пільгових – 5,379 млн, безоплатних – 24,959 млн). Трамваями перевезено 15,944 млн пасажирів, тролейбусами – 9,014 млн, автобусами - 9,069 млн.

Обсяг доходів за 2023 рік від проїзду в міському муніципальному автотранспорті становив 44,268 млн грн, що на 33,0% більше, ніж торік.

З метою виконання робіт із забезпечення у належному стані трамвайних колій та інших робіт, необхідних для інфраструктури міста придбано екскаватор-навантажувач за 6,263 млн грн.

Рішенням виконавчого комітету Запорізької міської ради №212 встановлено тимчасово на період дії воєнного стану та на період по його закінченню необхідний для прийняття нового рішення тариф на перевезення пасажирів в міському муніципальному автотранспорті на рівні 12,00 грн за одну поїздку (раніше вартість поїздки складала 7,00 грн).

Для школярів діє 50-% знижка на проїзд в автобусах під час навчального року (за виключенням перерв, канікул тощо).

Упродовж 2023 року тривала робота в межах підпроєкту «Оновлення рухомого складу Запорізького комунального підприємства міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» у місті Запоріжжі» в частині заміни предмету закупівлі. А саме, запропоновано придбання електробусів з супутньою інфраструктурою та тролейбусів з автономним ходом (замість автобусів на КПГ) за рахунок кредиту ЄІБ та коштів Гранту.

На цей час в Європейському віснику ЄС опубліковано інформацію про оголошені тендери на закупівлю нових низько підлогових тролейбусів з динамічною зарядкою від контактної мережі на загальну суму до 4,03 млн Євро, а також тендер на закупівлю нових низькопідлогових електробусів із супутньою інфраструктурою на загальну суму до 9,84 млн Євро. Триває опрацювання отриманих запитів щодо змісту тендерної документації, пропозицій по внесенню змін до неї, робота із консультантами проєкту та банком.

Якісне управління активами:

Облік об'єктів права комунальної власності (крім житлового фонду) та забезпечення їх ефективного використання є одним з пріоритетних питань у діяльності міської влади.

Упродовж звітнього періоду на підставі правовстановлюючих документів на об'єкти нерухомого майна права комунальної власності вносилися уточнені дані до бази обліку об'єктів, які належать Запорізькій міській територіальній громаді.

Загальна сума надходжень від орендної плати склала 39,342 млн грн, з яких: до бюджету ЗМТГ - 2,389 млн грн; власні надходження бюджетних установ від оренди - 6,520 млн грн; на розрахунковий рахунок КП «ВРЕЖО №7» -

30,433 млн грн. КП «ВРЕЖО №7» за рахунок коштів від оренди сплачує Концерну «Міські теплові мережі» послуги з постачання теплової енергії за вільні нежитлові приміщення.

За звітний період організовано 29 аукціонів щодо передачі в оренду комунального майна та продовження строку дії договорів оренди в електронній торговій системі «Прозорро.Продажі», за результатами яких надходження реєстраційних внесків до бюджету міста за склали 33,09 тис. грн.

Від відчуження (приватизації, списання) комунального майна загальна сума надходжень до бюджету ЗМТГ за 2023 рік склала 4,671 млн грн.

Оскільки згідно з наказами Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України вся територія Запорізького району, до якого входить місто Запоріжжя, була віднесена до переліку територій активних бойових дій, а потім до переліку територій можливих бойових дій орган приватизації на період дії заборон не мав правових підстав для проведення приватизації об'єктів права комунальної власності.

З метою сприяння розвитку інфраструктури міста, до комунальної власності ЗМТГ прийнято майно права державної власності та інших форм власності й закріплено за суб'єктами права комунальної власності, а саме:

- 7 квартир загальною вартістю 8,882 млн грн (прийнято з державної власності СБУ, НГУ);
- зелені насадження (у Заводському та Олександрівському районах) – 639 од. від ГС «Зелений центр Метінвест»;
- ділянку теплової мережі довжиною 43,0 пог. м вартістю 0,152 млн грн від ОСББ;
- 3 кондиціонери вартістю 42,90 тис. грн від ГО «Спільнота волонтерів, об'єднаних ідеєю».

У 2023 році здійснено упорядкування майнових відносин та забезпечено належний облік, утримання та обслуговування майна, отриманого в якості гуманітарної допомоги. Так, за комунальними підприємствами закріплено майно, отримане в якості гуманітарної допомоги загальною вартістю 59,018 млн грн:

- автобус вартістю 111,611 тис. грн (закріплено за МФК «Металург»);
- 28 генераторів вартістю 21,098 млн грн (закріплено за КП «Водоканал», Концерном «МТМ» та комунальною спеціальною воєнізованою аварійно-рятувальною службою);
- інше окреме індивідуально визначене майно вартістю 37,808 млн грн (закріплено за Концерном «МТМ»).

З метою забезпечення належного утримання та обслуговування майна, включено до складу комунальної власності та закріплено на праві господарського відання або оперативного управління за суб'єктами права комунальної власності наступне майно:

- 33 квартири, визнані відумерлою спадщиною (на цей час здійснено оцінку 12 квартир вартістю 7,947 млн грн, по інших - триває робота);
- 4 трансформаторні підстанції з обладнанням на території Комунарського району загальною вартістю 8,216 млн грн та 1 - на території Заводського району

(в стані визначення вартості). На ці об'єкти, як на безхазяйне майно, визнано право комунальної власності за рішеннями суду;

- транзитні мережі холодного водопостачання загальною довжиною 282,5 пог. м вартістю 97,66 тис. грн та теплопостачання довжиною 58 пог. м (здійснюються заходи з визначення вартості);

- ділянку фекальної каналізації у Вознесенівському районі міста протяжністю 1560 пог. м вартістю 1,335 млн грн;

- сирену (звуковий оповіщувач) С-40;

- стовпи зовнішнього освітлення 14 од. по вул. Сорочинській, 28, вартістю 78,90 тис. грн. Ці заходи надали можливість забезпечити освітлення території пологового будинку №9.

Таким чином, упродовж 2023 року до комунальної власності Запорізької міської територіальної громади прийнято майно загальною вартістю понад 85,77 млн грн.

Фактичне надходження плати за землю від юридичних та фізичних осіб до загального фонду бюджету ЗМТГ за 2023 рік складає 764,453 млн грн, з яких 199,368 млн грн – земельний податок, 565,085 млн грн – оренда плата.

У звітному періоді кошти від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення, що перебувають у державній або комунальній власності, та кошти від відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва до бюджету ЗМТГ не надходили.

Разом з тим, на земельних торгах організатором Запорізькою міською радою продано право оренди на 7 земельних ділянок, загальною площею 1,4726 га. Загальна сума коштів, яка надійшла до бюджету ЗМТГ від продажу право оренди цих ділянок становить 1,93 млн грн.

За 2023 рік надійшли кошти на користь Запорізької міської ради внаслідок порушень у сфері земельних відносин (втрачена вигода, дохід, отриманий від безпідставно набутого майна, кошти за користування земельними ділянками без правовстановлюючих документів тощо) від 21 землекористувача на суму 39,198 млн грн.

У 2023 році з землекористувачами укладено 49 договорів оренди землі загальною площею 42,88 га на загальну суму 20,069 млн грн та 17 додаткових угод до договорів оренди землі на загальну суму 9,648 млн грн.

Упродовж року через електронну систему закупівель прозого здійснювали закупівлі 119 (із 134) замовників, а саме: 32 (із 35) - департаменти, управління, районних адміністрацій міської ради; 30 (із 33) - комунальних установ та закладів міської ради, 48 (із 52) - комунальних підприємств, що належать до комунальної власності міста; 9 (із 14) - державних навчальних закладів (професійно-технічні), що фінансуються за рахунок коштів бюджету ЗМТГ.

За звітний період замовниками (розпорядниками усіх рівнів) оголошено 16 229 закупівель на очікувану вартість 5 381,892 млн грн.

Із оголошених закупівель завершено 15 500 (або 95,5% від оголошених); укладено 15 590 договорів на загальну суму 3 755,466 млн грн.

За результатами проведених закупівель економія коштів склала 464,150 млн грн (або 11,0 % від очікуваної вартості завершених закупівель).

Національна безпека, енергозбереження та довкілля

У рамках Програми розвитку цивільного захисту населення і території міста Запоріжжя, попередження виникнення надзвичайних ситуацій, утримання та облаштування захисних споруд цивільного захисту, створення місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення в 2023 році на капітальний і поточний ремонт найпростіших укриттів та на придбання швидкоспоруджувальних захисних споруд модульного типу профінансовано з бюджету ЗМТГ 214,77 млн грн, з обласного бюджету - 98,867 млн грн. На цей час виконано поточний та капітальний ремонт у 127 укриттях. На утримання місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення витрачено 2,452 млн грн, на виготовлення проектно кошторисної документації - 1,678 млн грн.

На виконання заходів Програми запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, організації рятування на водах освоєно 47,774 млн грн, у т.ч. на поповнення матеріального резерву для попередження та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій (закупівля палива, моторної оливи для генераторів, будівельних матеріалів) – 6,934 млн грн, на заходи, пов'язані із попередженням та ліквідацією надзвичайних ситуацій – 25,979 млн грн, на проведення пошуково-рятувальних робіт з виявленням та підняттям потерпілих на водних об'єктах – 14,862 млн грн.

Результати проведеної роботи

№ з/п	Заходи	2022 рік (факт)	2023 року (план)	2023 рік (факт)
1	Поповнення матеріального резерву міста – закупівля палива (бензин та дизельне пальне)	29,425 тис.л	91 тис. л	91 тис. л
2	Придбання будівельних матеріалів та обладнання	22940 од.	4650 од.	4650 од.
3	Проведення поточної демеркурізації	6 разів	29 разів	4 рази
4	Аварійно-рятувальні роботи з попередження загибелі та травматизму населення в побуті	632	845	565
5	Запобігання можливої загибелі людей	186	180	116
6	Надання допомоги на воді	155	300	156
7	Обстежено акваторії пляжів, інших місць масового відпочинку	100 тис.кв. м	165 тис.кв. м	165 тис. кв. м

Упродовж 2023 року спеціалісти аварійно-рятувальної служби врятували життя 116 особам, виконували роботи з розбирання завалів, аварійних конструкцій та супроводу мешканців до своїх осель після ракетних обстрілів,

несли цілодобове чергування на пунктах незламності, встановлювали генератори на пунктах незламності, проводили розкрязування аварійних дерев, які впали на проїзду частину дороги, дроти електромереж, пішохідні доріжки тощо.

У м.Запоріжжі реалізується «Програма розвитку муніципальної інфраструктури України», зокрема субпроект «Комплексний проект з термомодернізації бюджетних будівель у м.Запоріжжя» (забезпечення реконструкції 13 закладів освіти), який фінансується за рахунок коштів Європейського інвестиційного банку. За звітний період по Проекту виконано:

- Нагляд за виконанням робіт з комплексної термомодернізації бюджетних будівель у м.Запоріжжя».

Фінальний звіт щодо оцінки тендерних пропозицій та визначення переможця отримав від ЄІБ «без заперечень». Проведено процедуру перемовин, опрацьовано та погоджено з Групою з управління та підтримки Проекту (далі ГУПП) та ЄІБ фінальний варіант контракту. Наразі сформовано повний пакет документів для підписання контракту.

- Комплексний проект термомодернізації бюджетних будівель у м.Запоріжжя».

Для оголошення закупівлі робіт отримано погодження тендерної документації від ГУПП та ЄІБ. У лютому 2023 року оголошено міжнародний тендер на закупівлю робіт. У травні 2023 року відбулася процедура розкриття тендерних пропозицій. Проведено оцінку тендерних пропозицій, підготовлено Фінальний звіт та визначено переможців. Отримано погодження «без заперечень» Фінального звіту від ГУПП та ЄІБ. Повідомлення про намір укласти контракт направлено учасникам тендеру. Завершено період очікування. Наразі проекти контрактів направлено на погодження до ГУПП. Після отримав «без заперечень» лист про Акцепт та проект контракту буде направлено переможцям для підписання.

Упродовж звітнього періоду тривала робота щодо залучення інвестиційних ресурсів у розвиток міста.

У рамках участі міста Запоріжжя в спільному з Кредитною установою для відбудови (KfW) проекті «Енергоефективність у громадах» 30.11.2021 підписано Угоду про кредит та грант між Кабінетом міністрів України, Житомирською міською радою, Запорізькою міською радою та KfW Франкфурт-на-Майні.

Проект спрямований на підвищення енергоефективності та задоволеності користувачів до 39 будівель бюджетної сфери (школи та дитячі садки) міської ради, що має сприяти зниженню споживання паливно-енергетичних ресурсів, зменшенню бюджетних видатків на їх оплату та зниженню викидів CO₂.

Відповідно до рішення міської ради від 12.07.2023 №72 «Про повноваження щодо координації, керування, контролю та оцінки реалізації проекту в рамках співробітництва з Кредитною установою для відбудови KfW» міська рада уповноважила департамент освіти і науки міської ради виконувати функції замовника в рамках Проекту «Енергоефективність в громадах» від її імені, як організацію-виконавця Проекту.

З 2017 року здійснюється моніторинг споживання енергетичних ресурсів бюджетними установами міста за допомогою веб-сервісу. Станом на 01.01.2024 в системі електронного енергомоніторингу зареєстровано 550 об'єктів.

Упродовж звітнього року продовжувалася реалізація проєктів за енергосервісними договорами для 31 об'єкта освіти та охорони здоров'я на загальну суму 57,028 млн. грн. З початку запровадження енергосервісних договорів у м. Запоріжжі (з жовтня 2019 року) зменшення енергоспоживання на об'єктах енергосервісу склало 15 473,0 Гкал, економія коштів – 29,582 млн грн.

З початку 2023 року до Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України щокварталу подається інформація щодо потенційних об'єктів енергосервісу, які потребують впровадження енергосервісних заходів. Станом на 01.01.2024 до бази потенційних об'єктів енергосервісу м. Запоріжжя включено 41 об'єкт.

На виконання чинних законодавчих актів у сфері енергоефективності та з метою впровадження системи енергетичного менеджменту на об'єктах організацій, установ, закладів та комунальних підприємств м. Запоріжжя:

- прийнято рішення міської ради від 17.03.2023 №96 «Про запровадження системи енергетичного менеджменту в м. Запоріжжя», розпорядження міського голови від 12.01.2023 №12р «Про запровадження системи моніторингу споживання енергоресурсів на об'єктах комунальної власності» та від 17.04.2023 №101р «Про затвердження Плану діяльності системи енергетичного менеджменту м. Запоріжжя»;

- 30.05.2023 проведено навчання призначених осіб в частині виконання функцій енергоменеджерів 2 рівня та відповідальних за ведення енергетичного моніторингу 2 рівня;

- розроблено форми експлуатаційних та енергетичних характеристик громадських будівель. Станом на 01.01.2024 від 494 об'єктів комунальної власності отримано заповнені форми експлуатаційних та енергетичних характеристик будівель та скан-копії технічних документів. Наразі формується база будівель з їх характеристиками.

З метою виконання зобов'язань міста в рамках Угоди мерів щодо клімату та енергії в частині розробки Плану дій сталого енергетичного розвитку та клімату м. Запоріжжя до 2030 року здійснюється збір та узагальнення вихідних даних для розрахунку планового зниження споживання енергоносіїв та викидів CO₂. Визначаються впроваджені енергоефективні заходи та заходи, які плануються до впровадження в наступні роки.

У 2023 році до бюджету Запорізької міської територіальної громади надійшло 19,302 млн грн екологічного податку та 0,187 млн грн надходжень грошових стягнень за шкоду, заподіяну порушенням природоохоронного законодавства. Загальна сума надходжень склала 19,489 млн грн (що становить 87,8 % від запланованого обсягу на 2023 рік).

У рамках Програми «Про фінансування природоохоронних заходів за рахунок екологічних надходжень на 2024-2026 роки» в 2023 році виконано заходів на загальну суму 32,026 млн грн, зокрема:

- «Придбання технологічного обладнання для каналізаційних насосних станцій та мереж каналізації для заміни такого, що використало свої технічні можливості» - придбано 39 од. насосного обладнання на 7,722 млн грн;
- «Придбання технологічного обладнання для каналізаційних очисних споруд ЦОС-1 для заміни такого, що використало свої технічні можливості» - придбано 6 од. технологічного обладнання на 7,987 млн грн;
- «Проведення спеціальних заходів, спрямованих на запобігання знищенню чи пошкодженню території природно-заповідного фонду» - придбано засоби захисту рослин для Ботанічного саду на 0,3 млн грн;
- «Придбання машини для збору та транспортування рідких побутових відходів» - придбано машину для КП «Титан» за 2,485 млн грн;
- «Придбання машини для збору, транспортування та складування відходів розчищення зелених насаджень» - придбано машину для КРБП «Зеленбуд» за 3,554 млн грн;
- «Придбання обладнання для перероблення відходів розчищення зелених насаджень» - для КРБП «Зеленбуд» на суму 5,353 млн грн, та для КП «Титан» на суму 4,625 млн грн. Всього придбано ручні та навісні подрібнювачі (корчувачі) пнів 12 од.

У 2023 року з метою розробки «Програми охорони довкілля щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м.Запоріжжя» укладено договір з Державною установою «Інститут громадського здоров'я ім. О.М.Марзеєва Національної академії медичних наук України» на суму 1,703 млн грн.

На виконання заходів «Програми розвитку та обслуговування зеленого господарства міста на 2023-2025 роки» в 2023 році з бюджету ЗМТГ використано 179,458 млн грн або 97,4% від запланованих 184,329 млн грн.

Видатки із загального фонду в сумі 153,230 млн грн спрямовано на:

- утримання і поточний ремонт об'єктів благоустрою та їх елементів (95,64 млн грн);
- утримання об'єктів благоустрою зеленого господарства та їх окремих елементів (56,588 млн грн);
- заходи з благоустрою територій, які пов'язані з евакуацією населення (28,77 млн грн);
- ліквідацію наслідків руйнувань через ведення бойових дій та інші заходи з попередження та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій (0,973 млн грн).

Видатки із спеціального фонду (бюджету розвитку) становили 26,228 млн грн, які спрямовано на:

- придбання малих архітектурних форм (0,748 млн грн);
- капітальний ремонт об'єктів та елементів благоустрою (0,176 млн грн);
- придбання обладнання, автомобільної та спеціальної техніки для КП «Титан» і КРБП «Зеленбуд» (5,427 млн грн).

3. Джерела фінансування та матеріальні ресурси

Доходна частина бюджету Запорізької міської територіальної громади за 2023 рік склала 9 504,5 млн грн, в тому числі доходи загального фонду –

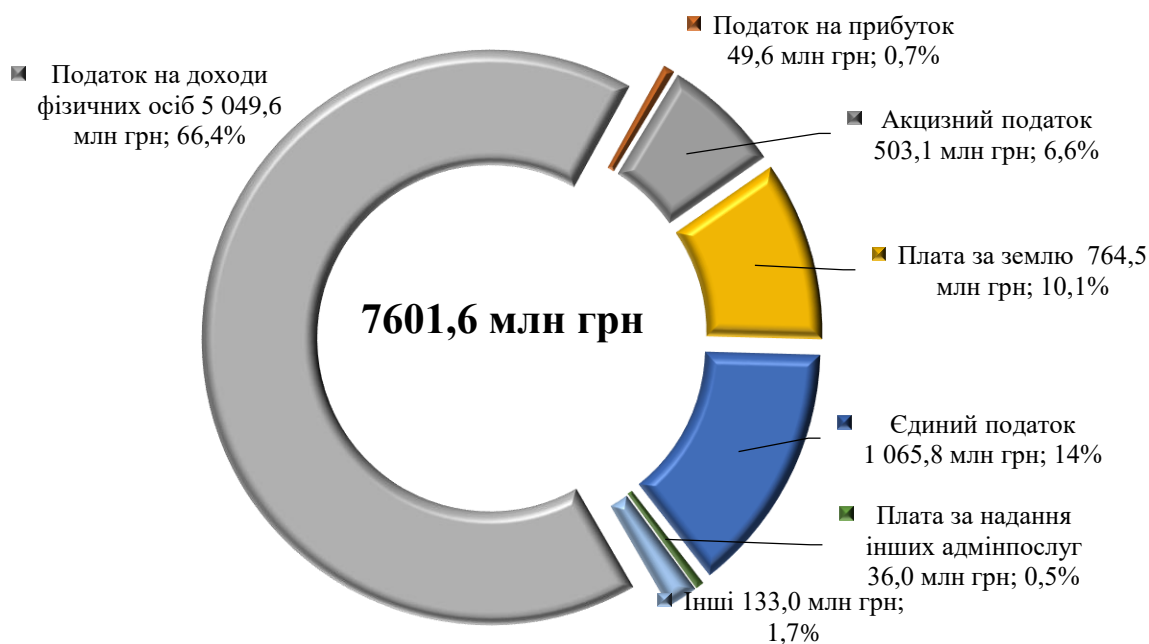
7 601,6 млн грн, спеціального фонду – 292,6 млн грн та офіційні трансферти – 1 610,3 млн грн. У порівнянні з 2022 роком власні доходи загального та спеціального фонду бюджету (без урахування трансфертів) збільшилися на 3,8% або на 292,5 млн грн.

Показник розпису за доходами загального фонду виконано на 94,4%, бюджет недоотримав 448,4 млн грн. Основними джерелами наповнення загального фонду є податок на доходи фізичних осіб, плата за землю, єдиний та акцизний податки (за їх рахунок мобілізовано до бюджету 97,1% надходжень).

Обсяг податку на доходи фізичних осіб (питома вага – 66,4%) склав 5 049,6 млн грн. План недовиконано на 5,6% або на 300,4 млн грн. Надходження цього податку в цілому не досягли минулорічного показника на 163,2 млн грн або на 3,1%. Це зумовлено зниженням відрахувань податку із заробітної плати військовослужбовців (порівняно із запланованими на 570,8 млн грн або на 40,8%) через зняття з обліку деяких об'єктів оподаткування, переміщення певних військових підрозділів до інших територіальних громад і відповідно сплату ними податку за місцем їх розташування, а також внесенням змін до бюджетного законодавства та зарахуванням з 01 жовтня 2023 року військового податку в повному обсязі до державного бюджету (втрати бюджету - 270,7 млн грн).

Разом з цим перевиконано план по надходженнях податку із доходів у вигляді заробітної плати на 232,9 млн грн (на 6,1%), за результатами річного декларування фізичних осіб - на 3,7 млн грн (на 5,7%) та доходів платників інших ніж заробітна плата - на 32,5 млн грн (на 46,5%).

Структура загального фонду за 2023 рік

Надходження акцизного податку склали 503,1 млн грн або 118,4% до плану та на 211,5 млн грн або на 72,5% більше, ніж торік. Відбулося збільшення надходжень з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю

підакцизних товарів на 135,1 млн грн (з них надходжень з тютюнових виробів за новим механізмом розподілу податку - на 111,0 млн грн та з реалізації алкогольних напоїв – на 24,1 млн грн) та збільшення надходжень податку з пального на суму 76,4 млн грн у зв'язку із оподаткуванням пального за повною ставкою (до 1 липня 2023 року діяли зменшені вдвічі ставки акцизного податку).

Фактичні надходження плати за землю склали 764,5 млн грн, що на 30,3 млн грн або на 3,8% менше, ніж торік. Через складне фінансове становище суб'єктів господарської діяльності та наявність тенденції до зменшення надходжень у зв'язку із коригуванням платниками власних податкових зобов'язань на підставі змін до податкового законодавства в частині можливості не нараховувати та не сплачувати плату за землю за земельні ділянки, розташовані на територіях активних бойових дій, до яких місто Запоріжжя відносилось в 2022 році, запланований показник по платі за землю не виконано на 12,3% або на 107,5 млн грн. З аналогічних причин не виконано план по надходженнях податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на 9,0 млн грн або на 12,3% (його обсяг за рік склав 64,5 млн грн).

Надходження єдиного податку склали 1 065,8 млн грн 101,5% до плану. У порівнянні з 2022 роком його обсяг збільшився на 120,2 млн грн або на 12,7%, у т.ч. з юридичних осіб – на 19,6 млн грн або на 9,1% та з фізичних осіб – на 100,6 млн грн або на 13,8%. Збільшення надходжень єдиного податку з юридичних осіб пов'язано з особливостями оподаткування в період дії воєнного стану, які діяли до 01.08.2023, зокрема, наданням можливості суб'єктам господарювання будь-якої організаційно-правової форми бути платниками єдиного податку III групи без застосування обмежень щодо обсягу доходу та кількості осіб, які перебувають з ними в трудових відносинах. Часткова стабілізація ситуації порівняно з 2022 роком позитивно вплинула на зростання сплати податку, повернення певної кількості мешканців до міста сприяло збільшенню попиту на товари, послуги та частковому відновленню діяльності малого підприємництва, роботи середнього бізнесу. Також процес інфляції супроводжувався підвищенням загального рівня цін на товари (послуги), впливав на зростання обсягів доходів та відповідно відрахувань податку по юридичних та фізичних особах (індекс інфляції за 2023 рік склав 105,1%).

Плати за надання інших адміністративних послуг надійшло в розмірі 36,0 млн грн (92,4% до плану). У порівнянні з 2022 роком відбулося зменшення на 5,6 млн грн або на 13,5%. Недовиконання плану та зменшення обсягів плати пов'язано в основному зі зниженням надходжень від територіальних підрозділів Державної міграційної служби України в Запорізькій області через загальне падіння попиту на отримання закордонних паспортів для внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованих територій на 8,3 млн грн (якщо у 2022 році обсяг надходжень складав 33,2 млн грн, то у 2023 році – 24,9 млн грн).

Крім того, до загального фонду бюджету надійшло податку на прибуток підприємств комунальної власності в сумі 49,6 млн грн, орендної плати за користування майном комунальної власності – 2,4 млн грн, адміністративного збору за державну реєстрацію юридичних та фізичних осіб – 2,1 млн грн, інших надходжень за ККДБ 24060300 «Інші надходження» - 52,5 млн грн (з них

відшкодування збитків у сфері земельних відносин – 39,2 млн грн, повернення фінансування минулих років – 6,9 млн грн, плата за договорами на право користування місцем для розташування тимчасових споруд – 6,0 млн грн тощо) та інших податків і зборів – 11,5 млн грн.

Виконання затвердженого на 2023 рік плану по доходах спеціального фонду (без врахування власних надходженнях бюджетних установ та трансфертів) становить 89,1% або 25,2 млн грн.

Бюджет розвитку поповнився на 5,2 млн грн за рахунок коштів від відчуження майна комунальної власності (4,7 млн грн) та коштів пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту (0,5 млн грн).

У цілому доходи спеціального фонду бюджету в порівнянні з 2022 роком збільшилися майже у 2,5 рази або на 173,2 млн грн виключно за рахунок зростання власних надходжень бюджетних установ.

За звітний період витрати бюджету міської територіальної громади склали 9 793,2 млн грн, у тому числі з загального фонду – 8 132,7 млн грн або 92,6% річного плану, зі спеціального фонду – 1 190,6 млн грн, що становить 68% плану, погашено боргових зобов'язань в обсязі 469,9 млн грн.

Для фінансування видатків бюджету розвитку залучено кредитні ресурси в обсязі 200,0 млн грн.

Структура видатків бюджету територіальної громади за функціональною ознакою

На забезпечення функціонування, розвиток установ соціально-культурної сфери та утримання органів місцевого самоврядування (без врахування витрат на влаштування укриттів) спрямовано 4 931,3 млн грн, що складає половину загального обсягу видатків бюджету міської територіальної громади, в т.ч. на освіту – 3 409,7 млн грн (за рахунок освітньої субвенції – 1 069,7 млн грн), управління – 613,1 млн грн, охорону здоров'я – 529,2 млн грн, фізичну культуру

і спорт – 175,1 млн грн, установи соціального захисту і заходи з питань захисту дітей і підтримки молоді – 102,6 млн грн, та культуру – 101,6 млн грн.

За економічною ознакою 45% проведених видатків – це захищені статті, на які спрямовано 4 404,7 млн грн. Видатки на оплату праці з нарахуваннями проведено в обсязі 3 584,6 млн грн (100,0% річних кошторисних призначень). Розрахунки за спожиті комунальні послуги та енергоносії здійснено на загальну суму 275,1 млн грн (96,0% річного плану). Видатки на обслуговування боргу склали 171,0 млн грн.

Інші видатки (незахищені статті) проведено в обсязі 4 918,6 млн грн, з яких видатки бюджету розвитку – 884,7 млн грн або 62,2% річних планових призначень.

Директор департаменту економічного
розвитку міської ради

Наталія НОВАК

Додаток
до інформації про виконання Програми
економічного і соціального розвитку
Запорізької міської територіальної
громади на 2023 рік за підсумками
2023 року

Основні показники економічного і соціального розвитку
Запорізької міської територіальної громади
за 2023 рік

Показники	Од. вим.	План на 2023 р.	Факт за 2023 р.	% до 2022 року	у % до плану 2023 р.
Розвиток основних сфер економічної діяльності					
Обсяг реалізованої промислової продукції у діючих цінах – всього (розр.)	млн грн	207 098,0	160 308,3	95,4	77,4
Показники рівня життя					
Середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника (розр.)	грн	14 752,5	17 500,0	116,7	118,6
Фонд оплати праці штатних працівників (розр.)	млн грн.	35 712,283	39 747,6	105,6	111,3
Середньооблікова кількість штатних працівників (розр.)	тис. осіб	202,100	189,000	93,5	95,5
Зовнішньоекономічна діяльність					
Обсяг зовнішньоторговельного обігу товарів, всього	млн дол. США	5 298,15	2 222,10	58,8	41,9
обсяг експорту товарів	млн дол. США	3 619,56	1 429,8	53,5	39,5
обсяг імпорту товарів	млн дол. США	1 678,59	792,3	71,9	47,2
Система управління об'єктами комунальної власності					
Приватизація, списання, відчуження рухомого майна об'єктів комунальної власності міста	тис. грн	4000,0	4671,27	169,0	117,0
Оренда об'єктів комунальної власності міста	тис. грн	34,39	2388,85	30,6	у 69,5 р.б.
Обсяг послуг, реалізованих населенню, перевезення платних пасажирів автотранспортом	млн грн	51,558	44,268	133,0	85,9
Розвиток малого і середнього підприємництва					
Кількість малих підприємств	од.	7746	6449	84,5	83,3
Кількість середніх підприємств	од.	308	193	61,7	62,7
Кількість зареєстрованих підприємців – фізичних осіб	осіб	37089	30497	80,0	82,2